Εφημερίδα : «Η Βραδυνή»
Κριτική Θεάτρου : Μαρίκα Θωμαδάκη
Θέατρο «Στοά»
Μάριου Ποντίκα : **«Ο δολοφόνος του Λαΐου και τα κοράκια»**
Σκηνοθεσία : Γιάννης Αναστασάκης
Σκηνικό-κοστούμια : Γιώργος Πάτσας
Μουσική : Νίκος Μενουδάκης
Φωτισμοί : Θανάσης Παπαγεωργίου
Ερμηνεύουν : Θανάσης Παπαγεωργίου, Λήδα Πρωτοψάλτη, Εύα Καμινάρη, Μαρία Παπαστεφανάκη.

Μετά την μεγάλη εισβολή στο θέατρο της κινηματογραφικής γραφής και του κερματισμού του λόγου προς όφελος της εικόνας, η δραματουργία προσανατολίζεται στην προβολή του μη λόγου ή, τέλος πάντων, στην πρόκριση ενός λεκτικού συστήματος κατ' επίφασιν συστηματικού. Πράγματι, το σανίδι τα τελευταία χρόνια αναδεικνύεται σε χώρο ενός ανερμάτιστου λόγου εφόσον μέσω αυτού (του λόγου) δεν πληρούνται βασικοί κανόνες επικυρώσεως των εκφωνούμενων επί σκηνής προτάσεων. Με άλλα λόγια, ο λόγος, αναγκαίος για την ύπαρξη της δράσεως, απομακρύνεται από την λογική του φόρτιση καθώς και από το συναισθηματικό του έρμα, συμπαρασύροντας στον δρόμο αυτό της καταστροφής του το θεατρικό πρόσωπο, το οποίο, όπως είναι φυσικό, κατακερματίζεται, ουδετεροποιείται και ταυτίζεται με την απουσία συντεταγμένου θεατρικώς λόγου. Το είδαμε προσφάτως στην τελευταία δουλειά της Αριάν Μνουσκίν («Το τελευταίο καραβάν σεράϊ»), όπου ο λόγος γράφεται σχεδόν αυτόματα με το αναπαριστώμενο υλικό (δίνει δηλαδή αυτή την εντύπωση) προκρίνοντας έτσι την γλώσσα της επικαιρότητας μέσα από ποιητικές βέβαια διαδικασίες.

Στο θέατρο «Στοά», το κείμενο του Μάριου Ποντίκα, «Ο δολοφόνος του Λαΐου και τα κοράκια» παρουσιάζει αυτήν ακριβώς την διάθεση προβολής της μη λέξεως, της απούσας δομής τεκμηριωμένου λόγου και της άνευ, εμφανούς τουλάχιστον, δικαιολογίας προσαρμογής των λεξημάτων σε πεδία σκεπτικισμού υπαρκτικής παθογένειας. Το κείμενο του Μάριου Ποντίκα επιχειρεί την ενιαία λεκτική εκφορά δύο σχεδόν διαφορετικών εννοιολογικών πλαισίων σημασίας, εκκινώντας από ένα ελκυστικότατο 'γκρο πλάν' του Οιδίποδα σε διακειμενική τροχιά. Το μέρος αυτό το χειρίζεται με σπάνια δεξιοτεχνία ο Θανάσης Παπαγεωργίου ερμηνεύοντας εκδοχές του Οιδίποδα σε ένα διηνεκές άνευ οριζόντων, σε μια δηλαδή αέναη περιπλάνηση.

Ο Θανάσης Παπαγεωργίου, ακολουθώντας την εύστοχη σκηνοθεσία του Γιάννη Αναστασάκη, προσδίδει στον Οιδίποδά του απολογητικό ύφος μετουσιώνοντας το τραγικό της υπαρκτικής αναζητήσεως σε αποτραγικοποιημένο στερεότυπο, ενεχόμενο σε μια δεσπόζουσα ανακριτική διάθεση. Σκοπός της δημιουργίας του δρωμένου της συνέντευξης δύναται να θεωρηθεί η ανάγκη αποκτήσεως μιας αστυνομικής ταυτότητας, που έχει χαθεί,

και η επανατοποθέτηση του ήρωα σε πολλαπλές θέσεις βολής με στόχο μιαν αυτοχειρία τελικά του αρχετύπου.

Εξάλλου, η εν λόγω αυτοχειρία υπογραμμίζεται και κατοχυρώνεται ως μυθοπλαστική ουσία της εν γένει ιστορικής περιπέτειας του Οιδίποδα, στο δεύτερο κείμενο του Μάριου Ποντίκα, στο κείμενο που ερμηνεύει η Λήδα Πρωτοψάλτη. Η ηθοποιός πλάθει από το τίποτα θα λέγαμε μια ολόκληρη γκάμα κωδίκων ερμηνείας της «κορακίνας» μετατρέποντας την αφασία του λόγου του συγγραφέα σε λαλίστατο λεκτικό χώρο επικυρώσεως του Είναι και του Φαίνεσθαι της Νέας Τάξεως πραγμάτων. Η Λήδα Πρωτοψάλτη, σε μια εκρηκτική ερμηνεία της αναμέτρησης ανάμεσα στον άνθρωπο και στον λόγο, ανάγει την πάλη της λογικής με το παράλογο σε αρχέγονο υλικό εκπτώσεως του ανθρώπου που 'σκέπτεται, άρα υπάρχει'. Και υπάρχει κυρίως στο σκοτεινό παραλήρημα του νεκρόφιλου πουλιού. Η 'κορακίνα' επιτρέπει στην κ. Πρωτοψάλτη να δώσει από σκηνής μαθήματα υποκριτικής δείχνοντας σημαδιακές ατραπούς ερμηνείας που μπορεί να μεταβάλλουν το κενό, το γενικόλογο και το στερεότυπο σε περιβάλλον σκεπτικισμού εντός του οποίου σφύζει η ιδέα αναζητώντας την αναγωγή της σε ιδεολογία.

Η σκηνοθετική κοσμοθεωρία του Γιάννη Αναστασάκη τοποθετεί στο επίκεντρο της αισθητικής της το λιτό σκηνικό-σήμα του Γιώργου Πάτσα, σκηνικό το οποίο λειτουργεί σαν την κολυμπήθρα του Σιλωάμ και συνάμα σαν την μήτρα που γεννάει περιρρέουσες ατμόσφαιρες των στατικών δρωμένων και των παραμιλητών.

Παράδειγμα αυτής της διευθετήσεως των δεδομένων της παράστασης, αποτελεί η σκηνική εμφάνιση των δύο κοριτσιών του Οιδίποδα, τις οποίες αποδίδουν χαρακτηριστικά οι νεαρές ηθοποιοί Εύα Καμινάρη και Μαρία Παπαστεφανάκη. Ανάμεσα στον Οιδίποδα του Θανάση Παπαγεωργίου και στις δύο του κόρες αναπτύσσεται ένα σιωπηλός διάλογος στον οποίο ελλοχεύει το θρίλερ της συνέντευξης με το τυχαίο και το σασπένς της αναμονής των μοιραίων απαντήσεων.

Τέλος, η παράσταση φωτίζεται αινιγματικά - 'μια στο καρφί και μια στο πέταλο' από τον Θανάση Παπαγεωργίου, ο οποίος χειρίζεται την διχρωμία άσπρου-μαύρου ως φαινόμενο οφθαλμαπάτης και καταρρακώσεως των φωτοσκιάσεων.

Ομοίως, η εκκωφαντική, σε ορισμένες στιγμές, μουσική του Νίκου Μενουδάκη συμβάλλει στην ευθυγράμμιση χώρου, προσώπων και λεκτικής φλυαρίας: Στο τέλος της παράστασης, η ηχητική παντοδυναμία των 'φωνών' των κοράκων, υμνωδεί κρώζοντας την απερχόμενη βασιλεία των θνητών και του λόγου των ζώντων.

Δημοσίευση: 8/4/2004